

Europsko vijeće

Bruxelles, 15. prosinca 2023.
(OR. en)

EUCO 20/23

CO EUR 16
CONCL 6

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (14. i 15. prosinca 2023.) – zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. UKRAJINA

1. Europsko vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a, te ponovno potvrđuje nepokolebljivu potporu Europske unije neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica i njezinu neotuđivom pravu na samoobranu od ruske agresije.
2. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke i potvrđuje nepokolebljivu predanost Europske unije daljnjem pružanju snažne političke, financijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu dok god to bude potrebno.
3. Europska unija i njezine države članice nastavit će se baviti hitnim vojnim i obrambenim potrebama Ukrajine. Europsko vijeće posebno ustraje na važnosti pravodobne, predvidljive i održive vojne potpore Ukrajini, posebno putem Europskog instrumenta mirovne pomoći i misije EU-a za vojnu pomoć te putem izravne bilateralne pomoći država članica. Europsko vijeće naglašava hitnu potrebu za ubrzanjem isporuke projektila i streljiva, posebno u okviru inicijative za milijun naboja topničkog streljiva, te za osiguravanjem više sustava protuzračne obrane za Ukrajinu.

Europsko vijeće poziva Vijeće da intenzivira rad na reformi Europskog instrumenta mirovne pomoći i daljnjem povećanju njegova financiranja, nadovezujući se na prijedlog visokog predstavnika.

Europska unija i njezine države članice i dalje su predane dugoročnom doprinosu, zajedno s partnerima, sigurnosnim obvezama prema Ukrajini koje će joj u budućnosti pomoći da se obrani, otkloni pokušaje destabilizacije i spriječi činove agresije. Slijedom izvješća visokog predstavnika Europsko vijeće raspravljalo je o budućim sigurnosnim obvezama EU-a prema Ukrajini i pozvalo visokog predstavnika i države članice da nastave s radom na tome u okviru Vijeća. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjem.

Pružanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

4. Suočene s kontinuiranim ruskim napadima na civilnu i kritičnu infrastrukturu Ukrajine, Europska unija i njezine države članice pojačat će pružanje dodatne humanitarne pomoći i pomoći u području civilne zaštite Ukrajini te pomoći kako bi se osigurala otpornost njezina energetskeg sektora tijekom zime. Nadalje, Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine, uključujući proces razminiranja i psihosocijalnu rehabilitaciju, u koordinaciji s međunarodnim partnerima.
5. Europska unija i njezine države članice nastavit će s intenzivnim angažmanom na globalnoj razini i suradnjom s Ukrajinom i partnerima iz svih regija svijeta kako bi osigurale najširu moguću međunarodnu potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru te ključnim načelima i ciljevima formule za mir u Ukrajini, imajući u vidu budući globalni sastanak na vrhu o miru.
6. Europsko vijeće ponovno poziva na odlučan napredak, u suradnji s partnerima, u vezi s načinima na koje bi se izvanredni prihodi privatnih subjekata koji izravno proizlaze iz imobilizirane ruske imovine mogli usmjeriti u potporu Ukrajini te njezin oporavak i obnovu, u skladu s primjenjivim ugovornim obvezama te s pravom EU-a i međunarodnim pravom. U tom kontekstu prima na znanje nedavne prijedloge o izvanrednim prihodima koji proizlaze iz imobilizirane ruske imovine.

7. Rusija i njezino vodstvo moraju u potpunosti odgovarati za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom. Europsko vijeće potiče daljnje napore, među ostalim u okviru temeljne skupine, na uspostavi suda za kazneni progon zločina agresije protiv Ukrajine, koji bi imao najširu međuregionalnu potporu i legitimitet, te uspostavi budućeg mehanizma za naknadu štete; ponovno ističe svoju potporu Registru štete prouzročene agresijom Ruske Federacije na Ukrajinu u okviru Vijeća Europe kao prvom konkretnom koraku u tom smjeru. Također poziva sve države da brzo potpišu i ratificiraju Ljubljansko-hašku konvenciju o međunarodnoj suradnji u istrazi i kaznenom progonu počinitelja zločina genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina i drugih međunarodnih kaznenih djela. Europsko vijeće ponovno izražava potporu radu Međunarodnog kaznenog suda i osuđuje kontinuirane pokušaje Rusije da naruši njegov međunarodni mandat i funkcioniranje.
8. Europsko vijeće ponovno poziva Rusiju i Bjelarus da odmah osiguraju siguran povratak u Ukrajinu sve nezakonito deportirane i premještene ukrajinske djece i drugih civila.
9. Europska unija odlučna je u namjeri da, u bliskoj suradnji s partnerima i saveznicima, dodatno oslabi sposobnost Rusije da vodi svoj agresivni rat, među ostalim daljnjim jačanjem sankcija te njihovom potpunom i djelotvornom provedbom i sprečavanjem njihova zaobilaženja, osobito kada je posrijedi visokorizična roba. Europsko vijeće pozdravlja donošenje dvanaestog paketa sankcija. Pozdravlja i dogovor postignut u vezi s Direktivom o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja. Europsko vijeće osuđuje kontinuiranu vojnu potporu koju Iran, Bjelarus i Demokratska Narodna Republika Koreja pružaju agresivnom ratu Rusije. Usto poziva sve zemlje da ne pružaju materijalnu ili drugu potporu agresivnom ratu Rusije. Europska unija nastavit će intenzivnu suradnju s partnerima u borbi protiv lažnih ruskih diskursa i dezinformacija o ratu.

10. Europsko vijeće naglašava važnost sigurnosti i stabilnosti na Crnome moru. Od ključne je važnosti da ukrajinski izvoz žitarica bude održiv i da dopijeva na svjetska tržišta. Europsko vijeće podupire sve napore da se olakša izvoz ukrajinskih žitarica i drugih poljoprivrednih proizvoda u zemlje kojima je pomoć najpotrebnija, osobito u Africi i na Bliskom istoku. Europsko vijeće također naglašava važnost iskorištavanja punog potencijala koridorâ solidarnosti EU-a i poziva Komisiju da ubrza suradnju s državama članicama kako bi se predložile nove mjere s ciljem daljnjeg razvoja kapaciteta koridorâ solidarnosti na svim rutama.
11. Europska unija nastaviti će podupirati Republiku Moldovu i Gruziju u prevladavanju izazova s kojima se suočavaju zbog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine.

II. BLISKI ISTOK

12. Europsko vijeće održalo je temeljitu stratešku raspravu o Bliskom istoku.

III. PROŠIRENJE I REFORME

13. Podsjećajući na Izjavu iz Granade, Europsko vijeće naglašava da je proširenje geostrateško ulaganje u mir, sigurnost, stabilnost i prosperitet. Njime se potiču poboljšanje gospodarskih i socijalnih uvjeta za europske građane i građanke te smanjivanje razlika među zemljama. Usto se u okviru njega moraju promicati vrijednosti na kojima se Unija temelji. S obzirom na perspektivu dodatno proširene Unije, u trenutku pristupanja spremni trebaju biti i buduće države članice i EU. Rad na obje strane trebao bi se odvijati usporedno. Države koje žele postati članice moraju pojačati svoje napore u pogledu reformi, posebno u području vladavine prava, u skladu s prirodom procesa pristupanja koji se temelji na zaslugama te uz pomoć EU-a. Unija istodobno mora obaviti potrebne interne pripremne radove i provesti potrebne reforme, kojima se određuju dugoročne ambicije Unije i načini za njihovo postizanje te rješavaju ključna pitanja povezana s njezinim prioritetima i politikama te kapacitetom za djelovanje. Time će se osnažiti EU i pospješiti europski suverenitet.

14. Europsko vijeće potvrđuje zaključke Vijeća o proširenju od 12. prosinca 2023. Nadovezujući se na Komisijin paket za proširenje od 8. studenoga 2023., Europsko vijeće donosi sljedeće odluke:

Ukrajina i Republika Moldova

15. Europsko vijeće odlučilo je otvoriti pregovore o pristupanju s Ukrajinom i Republikom Moldovom.

Europsko vijeće poziva Vijeće da donese odgovarajuće pregovaračke okvire nakon što se poduzmu relevantni koraci utvrđeni u odgovarajućim preporukama Komisije od 8. studenoga 2023.

Gruzija

16. Europsko vijeće također je odlučilo Gruziji dodijeliti status zemlje kandidatkinje, pod uvjetom da se poduzmu relevantni koraci utvrđeni u preporuci Komisije od 8. studenoga 2023.

Bosna i Hercegovina

17. Europsko vijeće otvorit će pregovore o pristupanju s Bosnom i Hercegovinom nakon što se postigne potreban stupanj usklađenosti s kriterijima za članstvo.

Poziva Komisiju da najkasnije u ožujku 2024. izvijesti Vijeće o ostvarenom napretku kako bi moglo donijeti odluku.

Sjeverna Makedonija

18. Europska unija spremna je dovršiti fazu otvaranja pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom čim ta zemlja ispuni svoju obvezu dovršetka ustavnih promjena kako je navedeno u zaključcima Vijeća od 18. srpnja 2022., u skladu sa svojim unutarnjim postupcima. Europsko vijeće poziva Sjevernu Makedoniju da ubrza dovršetak tih promjena.

Zapadni Balkan

19. Ponovno potvrđujući svoju potpunu i nedvosmislenu predanost perspektivi članstva zapadnog Balkana u EU-u, Europsko vijeće poziva na ubrzanje procesa pristupanja.
20. Europsko vijeće prima na znanje komunikaciju Komisije naslovljenu „Novi plan rasta za zapadni Balkan”, čiji je cilj ubrzati socioekonomsku konvergenciju između zapadnog Balkana i Europske unije, na temelju strogih uvjeta, te potaknuti regiju da ubrza tempo reformi povezanih s EU-om i unaprijedi regionalnu gospodarsku integraciju putem zajedničkog regionalnog tržišta na temelju pravila i standarda EU-a.
21. Europsko vijeće i dalje je predano ostvarivanju napretka u postupnoj integraciji između Europske unije i regije tijekom samog procesa proširenja na reverzibilan način i na temelju zasluga.

Reforme

22. Kako se Unija širi, za uspješnu europsku integraciju potrebno je da su njezine politike prikladne za budućnost i financirane na održiv način, na temelju vrijednosti na kojima je Unija zasnovana, te da institucije EU-a nastave funkcionirati učinkovito.
23. Europsko vijeće na svojim će predstojećim sastancima razmatrati unutarnje reforme s ciljem da do ljeta 2024. usvoji zaključke o planu za budući rad.

IV. VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2021. – 2027.

24. Europsko vijeće raspravljalo je o reviziji višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., kako je navedena u dokumentu EUCO 23/23, koji je čvrsto poduprlo 26 šefova država ili vlada. Europsko vijeće ponovno će razmotriti to pitanje početkom sljedeće godine.

V. SIGURNOST I OBRANA

25. U kontekstu globalne nestabilnosti, strateškog nadmetanja i sigurnosnih prijetnji Europsko vijeće naglašava važnost jačanja europske sigurnosti i obrane kako bi se ostvarila ambiciozna geopolitička unija. Unija treba preuzeti veću odgovornost za vlastitu sigurnost i obranu, slijediti strateški plan djelovanja i povećati svoju sposobnost samostalnog djelovanja.
26. Nakon što je razmotrilo rad na provedbi svojih prethodnih zaključaka, Izjave iz Versaillesa i Strateškog kompasa, Europsko vijeće naglašava da je potrebno učiniti više kako bi se ispunili ciljevi Unije u pogledu povećanja obrambene spremnosti i povećanja rashoda za obranu na suradnički način, uključujući povećanje ulaganja u obranu i razvoja sposobnosti, te kako bi se postiglo djelotvorno i integrirano tržište za obranu. Europsko vijeće posebice:
- a) poziva na hitnu provedbu postojećih mjera kako bi se olakšala i koordinirala zajednička nabava i povećali interoperabilnost i proizvodni kapaciteti europske obrambene industrije s ciljem obnove zaliha država članica, posebno s obzirom na potporu koja će se pružiti Ukrajini;
 - b) poziva visokog predstavnika i Komisiju da u suradnji s Europskom obrambenom agencijom brzo predstave industrijsku strategiju za europsku obranu, uključujući prijedlog za europski program ulaganja u obranu, s obzirom na potrebu za jačanjem europske obrambene tehnološke i industrijske baze, uključujući MSP-ove, kako bi postala inovativnija, konkurentnija i otpornija;

- c) naglašava važnost daljnjeg razvoja integriranog tržišta u području obrane kako bi se ojačali prekogranični lanci opskrbe, osigurale ključne tehnologije i poboljšala konkurentnost europske obrambene industrije. U tu bi svrhu trebalo prilagoditi regulatorni okvir EU-a za obrambeni industrijski sektor kako bi se poboljšalo interoperabilnost, standardizaciju i usklađivanje postupaka certificiranja te omogućilo brže i fleksibilnije djelovanje, posebno u pogledu javne nabave;
- d) s obzirom na sljedeće godišnje izvješće o napretku Strateškog kompasa i u skladu s obvezama koje su države članice sudionice preuzele u okviru stalne strukturirane suradnje (PESCO), poziva na intenzivniji rad na povećanju obrambene spremnosti, otpornosti i sigurnosti Unije, među ostalim s pomoću ulaganja u obranu, vojne mobilnosti i redovitih taktičkih vježbi te jačanjem svemirske sigurnosti, suzbijanjem kibernetičkih i hibridnih prijetnji, rješavanjem pitanja inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama na temelju nedavno uspostavljenog paketa instrumenata, što obuhvaća i mogućnost razmatranja novih mjera ograničavanja, te jačanjem zajedničkog razvoja sposobnosti potrebnih za provedbu cijelog niza misija i operacija, posebno provedbom kapaciteta EU-a za brzo raspoređivanje;
- e) poziva na veću ulogu Grupe Europske investicijske banke u pružanju potpore europskoj sigurnosti i obrani, na temelju njezine strateške inicijative za europsku sigurnost;
- f) poziva na nastavak rada na jačanju novog pakta za civilni ZSOP, s obzirom na zaključke Vijeća o civilnom ZSOP-u od 11. prosinca 2023.

27. Snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je kao takva komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane svojih članica. Time se ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica.

VI. MIGRACIJE I OSTALE TOČKE

Migracije

28. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o migracijama i primilo na znanje pismo koje je nedavno uputila predsjednica Europske komisije.
29. Europska unija nastavit će primjenjivati sveobuhvatan pristup migracijama u kojem su objedinjeni pojačano vanjsko djelovanje, uzajamno korisna sveobuhvatna partnerstva sa zemljama podrijetla i tranzita, rješavanje temeljnih uzroka migracija, mogućnosti za zakonite migracije, učinkovitija zaštita vanjskih granica EU-a, odlučna borba protiv organiziranog kriminala, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi, instrumentalizacije migracija kao hibridne prijetnje i intenziviranje vraćanja.

Hibridni napadi

30. Europsko vijeće oštro osuđuje sve hibridne napade, među njima instrumentalizaciju migranata koju treće zemlje provode u političke svrhe, te je i dalje odlučno osigurati djelotvorni nadzor vanjskih granica EU-a. Europska unija odlučna je suzbiti aktualne hibridne napade Ruske Federacije i Bjelarusu na svojim vanjskim granicama.

COP 28

31. Europsko vijeće pozdravlja uspješno zaključenje konferencije UN-a o klimi COP 28 i prvi globalni pregled stanja u pogledu Pariškog sporazuma, posebno dogovor o ubrzanju smanjenja emisija prema ostvarenju nulte neto stope do 2050. i dogovor o smanjenju globalnih emisija za 43 % do 2030., te za 60 % do 2035., u odnosu na razinu iz 2019., u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama, kako bi cilj od 1,5 °C ostao ostvariv. Također pozdravlja dogovor svih strana o napuštanju fosilnih goriva u energetske sustavima.

VII. ODNOSI EU-A I TURSKE

32. Europsko vijeće prima na znanje zajedničko izvješće visokog predstavnika i Europske komisije o trenutačnom stanju odnosa EU-a i Turske i to će pitanje ponovno razmotriti na predstojećem sastanku Europskog vijeća.

VIII. BORBA PROTIV ANTISEMITIZMA, RASIZMA I KSENOFOBije

33. Europsko vijeće ozbiljno je zabrinuto zbog nedavnih zabrinjavajućih incidenata te iznova najoštrije osuđuje sve oblike antisemitizma i mržnje, netolerancije, rasizma i ksenofobije, uključujući mržnju prema muslimanima. U tom kontekstu podsjeća na Akcijski plan Europske unije za antirasizam i Strategiju EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života; njihova je brza provedba ključna za sigurnost židovskih zajednica.

IX. STRATEŠKI PROGRAM

34. Nakon neformalnog sastanka u Granadi i naknadnih savjetovanja te uzimajući u obzir dugoročne ciljeve jačanja Unije i otvorenosti primanju novih članova, Europsko vijeće nastaviti će s radom na novom strateškom programu, kojim će se utvrditi prioritete Unije i načini njihova postizanja u nadolazećim godinama te pružati smjernice Uniji tijekom sljedećeg institucijskog ciklusa. Sljedeći strateški program donijet će do ljeta 2024.
-